

ΑΠΟ ΤΟΥΣ «ΗΣΚΙΟΥΣ ΣΤΑ ΝΕΡΑ»

ΒΡΑΔΙ

Του Μ. 'Ανθέμν.

Τι γλώσσα χώνει στην καρδιά μου ή ώρα
Πού χάνεται το φως και το σκοτάδι
Σιγανιτέλλει απ' το βουνό. Τό βράδι
Νά το' φως είναι για σκοτάδι τώρα;

Σάν καρτερείς τη νύχτα την καλή σου
Κι' απ' τη χαρά που θάρθει αναγαλλιάσεις,
Μ' αυτή δε φαίνεται κι' αναστενάσεις.
Λύπη ή χαρά γεμίζει την ψυχή σου;

Μά να την, έρχεται άλαφρή τρεχάτη
Κ' ένα φίλι γελάει στο γλυκό μάτι ..
'Αχόρταστη ώρα της χαράς εκείνης!

'Ετσι όταν μέσ' απ' τα κλαριά περνάει
'Ολογιομο το μάτι της σελήνης,
'Ω το φίλι που ό νούς μου κλυμπάει!

ΜΗΤΣΗΣ ΚΑΛΑΜΑΣ

ΘΕΑΤΡΙΚΑ

ΝΕΑ ΕΡΓΑ

Μεγάλη εϊτανή θεατρική κίνηση των δυό περα-
σμένων εβδομάδων. Έργα καινούρια, ξένα και πρω-
τότυπα, παραστάθηκαν στα διάφορα θέατρα και
θέρυθος πολυς γεννήθηκε γύρω σε ήθοποιούς και σε
συγγραφείς. Ο κ. Οικονόμου πρώτα, ό γνωστός σκη-
νοθέτης του Β. Θεάτρου, έσχημάτισε θίασο κι άρ-
χιζε παραστάσεις στο παλιό Βασιλειό που ξαναχά-
ρηκε έτσι καινούρια ζωή με το δημιουργικό δαιμό-
νιο του νέου διευθυντή του. Ένα έργο από κείνα που
δέν είναι ούτε δράμα, ούτε κωμωδία, ούτε κανε φάρ-
σα, κι όμως φαίνεται πως είναι λίγο απ' όλ' αυτά,
χρησίμεψε για πρώτη του θίασου. Ο «Σέρλοκ
Χόλμς» του γνωστού ρομάντσου του Κόναν Ντόιλ,
ένέπνευσε τον άγνωστο συγγραφέα του σκηνοικού Χόλμς
να γράψη δράμα με τέτοια υπόθεση, βάζοντας άπάνω
στη σκηνή τις διάφορες περιπέτειες του τρομερού
άστυνόμου. Ίσως το έργο αυτό να είναι κατώ-
τερο και απ' τη χειρότερη φραντσέζικη φάρσα,
σ' έμας όμως που βουτηγμένοι είμαστε στα βαλτο-
νέρια της παριζιάνικης άηδίας μας φάνηκε μόνο για
τη πρωτοτυπία του σαν καλύτερο από κάθε άλλο

φύ γω, φευ γά λα,
εύ λο γία.

Τό άλεύρι γί νεται ά πό τό σι τί ρι.—
'Α πό τό άλεύρι γί νεται τό ψωμί.

ny (=n6)

Ηδρα ένα αυγό.— Έσύ τί ηδρες;—
'Ο φίλος ηδρε τό φίλο.

ΔΥΟ ΟΜΟΙΑ ΣΥΦΩΝΑ

ΣΤΗ ΜΕΣΗ ΤΗΣ ΛΕΞΗΣ

σάκκος, λάκκος, φύλλος, φελλός, άλλος,
φύλλο, πίσσα, πίννα, κόμμα, ράμμα, άμ-
μος, κισσός, κόκκος.

'Ο φύλλος είναι ζούδι.— 'Η φύλλα γεν-
νέ αυγά.— 'Ο φύλλος πηδά άψηλά.

'Η θάλασσα έχει άμμο.— 'Ο άμμος
είναι ψιλό.

μια που ό θίασος άποφάσισε να μην άρχισή με κάτι
σοβαρότερο.

*

Πρέπει να πούμε μια μεγάλη αλήθεια. Ο κ.
Οικονόμου είναι λαμπρός δάσκαλος, οι μαθητές του
 όμως έξόν από λίγα πρόσωπα δι φαίνεται να πολυ-
 παίρνουνε από τη διδαχή του. Όσο κι' αν προσπα-
 θήση όσο κι' αν βασανιστή είναι ζήτημα μεγάλο αν
θα καταφέρει να βγάλη τους ήθοποιούς του απ' το
παλιό καλούπι. Στην πρώτη παράσταση, ποιός ξέ-
ρει ύστερα από πόσες δοκιμές, ήταν όλα στη θέση
τους. Μπορούσε κανείς εύκολα να παρατηρήση όλα
τα σημάδια της επίμονης της συστηματικής διδα-
χής σε κάθε τι ως και στα μικρότερα ακόμα. Οι
κινήσεις όλων των προσώπων ήταν μετρημένες, ό τό-
νος της φωνής τους, ό χρωματισμός των λέξεων, οι
χειρονομίες τους, όλα καλά λογαριασμένα. Ένα μάτι
λές άγρυπνο τους παρακολουθούσε κ' ένα χέρι σιδε-
ρένιο τους μετακινούσε δώ κ' εκεί. Ότε βήμα πιο
μπροστά ούτε πιθχμή πίσω. Έβλεπες ότι είχες
μπροστά σου θέατρο με δάσκαλο.

*

Στη δεύτερη όμως παράσταση, στην δυστυχι-
σμένη φάρσα «Όλα δανεικά» ούτε ίχνος της πρώτης
έντύπωσης. Οι ήθοποιοί που παίζανε δέν ξεχωρίζαν
από ήθοποιούς κοινού θεάτρου. Έξόν πάντοτε από
δυό τρία πρόσωπα. Κι' ό λόγος απλούστατος. Στην
πρώτη οι τεχνίτες που λάβανε μέρος ήταν οι περ-
σότεροι απ' το Βασιλειό κ' είχαν παρει φυσικά
μαθήματα απ' το δάσκαλό του, ενφ στη δεύτερη
οί πιο πολλοί ήταν παλιοί ήθοποιοί ξένοι προς κάθε
διδαχή. Έπειτα σ' αυτή δέν έγιναν όσες δοκιμές
έπρεπε να γίνουν γιατί τό εμπόριο τρώει την τέχνη
και καιρός δέν υπήρχε.

*

'Η κ. Μ. Κοτοπούλη μας έκανε μια πολύ ευ-
χαριστη έκκληση. Μας παρουσιάστηκε στην τρίτη
πράξη του «Σέρλοκ Χόλμς» σ' ένα ρόλο πρωτότυπο
κι αληθινά χαριτωμένο. Έπαιξε την Παριζιάννα Βα-
ρωνέσα τόσο γουστόζικα, με τόσο σκέρτσο, ώστε δι-
κια ό κόσμος συναρπάστηκε και την καταχειροκρό-
τησε. Περιμένουμε όμως να τη δούμε σε ρόλο κάπως
πιο γεμάτο, πιο δρωτερινό, για να καμαρώσουμε τό
ταλέντο της και στην κωμωδία, γιατί τό πρόσωπό
που έπαιξε στο Σέρλοκ ήταν περισσότερο ζήτημα με-
λέτης κ' επίμονης καρά καθαρής Τέχνης.

'Η μέλισσα πετά έδώ κ' εκεί.
'Η μέλισσα κά νει μέλι και κερί.
'Η κίσσα είναι πουλί.
'Ο λάκκος είναι γεμάτος νερό.
'Ο σάκκος είναι γεμάτος άλάτι.
Τό ράμμα είναι ψιλό.

ΔΥΟ ΣΥΦΩΝΑ ΣΤΗ ΜΕΣΗ ΤΗΣ ΛΕΞΗΣ

ΣΥΛΛΑΒΙΣΜΕΝΑ ΧΩΡΙΣΤΑ

άρνι, καρφι, χαρτί, άρμη, καρπός, σαργός,
κορμός, δαρμός, σερτάρι, χορτάρι, πόρτα,
άδερφή, άδερφός, πελαργός, σέρνω, γέρνω,
δέρνω, φέλνω, γυρνώ, περνώ, καλνώ, παφρνώ.

'Ηρθεσ ήρθεσ γελιδόνι και ή άνοιξη
μας ήρθε.— 'Η μέρα άρχίζει και μεγαλώ-
νει.— 'Ο έργάτης άρχίζει και δουλεύει.—
'Ο γεωργός άργώνει τό χωράφι.— 'Η δρι-
νθα και ή πέριδικα γεννούνε αυγά.— Τό
άρνάκι τρώει χορτάρακι.— Τό θαλασσινό
νερό είναι άρμυρό.— 'Ο σαργός είναι ψάρι.

(Στ' άλλο φύλλο τελώνει)

Στό θέατρο της «Νεαπόλεως» παραστάθηκε ό
«Αθανάσιος Διάκος» πατριωτικό δράμα. Και τό
έργο αυτό δέν ξεχωρίζει από τά συνειθισμένα πατριω-
τικά του καλοκαιριού. Μπορούμε όμως ξεχωριστά να
μιλήσουμε για την ώραία την άπλη του γλώσσα που
φυσικά κι' άρμονικά τραβάει ως τό τέλος χωρίς που-
θενά να σκοντάφτει. Άκόμα για κάποια ποιήση που
ξεπηδάει σε μερικές μεριές στα διάλογο και για τη
σχετική συντηρητικότητα που δείχνει σε πηχιά πα-
τριωτικά λόγια. Ο συγγραφέας του νομίζουμε πως έχει
τη δύναμη με καιρό ίσως να γράψη ξένα λαϊκά έργα,
μια που τόσο βαθιά ξέρει τό μεταχειρίσματο της δη-
μοτικής. Με τό κομψό κι' άγνό δούλεμα της πανώ-
ριας και λεβέντικης γλώστης και με την ξεχωριστή
αίσθητική της δέν είναι δύσκολο να βρη μια μέρα
τό δρόμο που φέρνει ίσια τη λαϊκή ψυχή.

*

Στη «Νέα Σκηνη» παίχτηκε τό τρίπραχτο κοι-
νωνικό δράμα του κ. Δραλιέση «Τά ρόδα της Ίε-
ριχούσ». Τι θέλησε ό συγγραφέας να υποδείξη με τον
τίτλο αυτό είναι εύκολο να καταλάβη κανείς άμέ-
σως απ' την υπόθεση. 'Η Χρυσούλα, εν' άθωο ρω-
μαντικό κοριτσάκι, είναι τρελλά έρωτευμένο με τον
αρχωνιστικό της, έναν τύπο 'Αθηναίου γλεντζέ. 'Ο
ιδανισμός της όμως και τά πλάνα όνειρα που γύρω
στον έρωτά της έπλεκε ή παρθενική Χρυσούλα σβύ-
νουνται και πεθαίνουν σαν άνακκλύπτει άξαφνα τον
πολυγαπημένο της στα πόδια μιας λάγνας τρελλο-
γυναίκας. Αυτή είναι ή βάση του δραματικού.

Τό επεισοδιακό αυτό, που ένας τεχνίτης μπο-
ρούσε να τό ξετυλίξη σ' ελόκληρο έργο, φαίνεται
αδύνατο στο συγγραφέα για να στηρίξη άπάνω άκέ-
ραιο τό δράμα του. Για τούτο φτιάχνει δεύτερη
υπόθεση με μια ζωντοχήρα που της ρίχνονται οι
καλεσμένοι του σπιτιού κι' αυτή τους διόχνει με
τέτοιο τρόπο ώστε καθένας τους να γίνεται ήρωας
και μιας κωμικής σκηνής. Ότε έχουμε φάρσα ελό-
κληρη που πιάνει στο έργο τόπο πολύ περισσότερο
απ' τό δράμα. Όσο δέ γι' αυτό, παίζεται μονάχα
απ' τη Χρυσούλα ή καλύτερα μέσ' στη ψυχή της
και φανερώνεται με μονολόγους. Τά πρόσωπα της
φάρσας με τά πρόσωπα του δράματος δέν τάνώνει
τίποτα μεταξύ τους καθώς και τις σκηνές που εί-
ναι ελότελα ξεκάρφωτες. Γιατί και αυτή ή ζων-
τοχήρα που παίρνει μέρος και στο δράμα δέν έχει
καμιά σχέση με την άλλη που παίζει στη φάρσα.
Είν' ένα πρόσωπο κομμένο στη μέση. Σ' ελόκληρο
τό έργο φανερώνεται κάποια προσπάθεια λυρισμού
που σβύνει όμως άμέσως σε διάλογο άτεχνο. Που
και που ξεπηδάει λίγη ζωή για να χαθή γρήγορα
στη μονοτονία του λόγου. 'Η τελευταία πράξη κρέ-
μεται σαν κομμένη απ' τις δυό άλλες μ' όλη την
ένότητα που έχει τόπου και χρόνου. Γενικά ό κ.
Δραλιέσης ως σύνολο μας παρουσίασε έργο μετριώ-
τατο.

*

'Αν όμως παίρνοντας τό συγγραφέα ξεχωρίσουμε
προσεχτικά τά διάφορα στοιχεία του θα δούμε πως
τά χαρίσματα δέν του λείπουν. 'Η ψυχή του είναι
γεμάτη λυρισμό και φαίνεται πως αν μπορούσε ό
λυρισμός αυτός να ξεπηδήση από μέσα άγνός όπως
γεννιέται σκεπασμένος μόνο με τον άπλό πέπλο της
Τέχνης θα είχαμε ένα ώραίο ποιητικό φανέρωμα.
'Εχει ακόμα τη νοσταλγία του 'Ωραίου και του
σεμνού. Τά πρόσωπά του δέν τάνητάνε άναμέσζ
στον κόσμο των σαλονιών, κοντά σ' ένα πιάνο, μέσ'
απ' ένα χορό γύρω στη ψευδοπειδείχη και στην άη-
δία. Δέν τον εμπνέουν τίποτ' απ' αυτά και κυνη-
γάει τους ήρωές του στο δικό του στον ποιητικό

κύκλο τῆς φαντασίας του. Οἱ μορφές του εἶναι πάντοτε στὰ σύγνεφα σὲ κάποιον ὄνειρευτὸ κόσμο. Κ' ἡ ἀδύνατη Τέχνη του προσπαθεῖ νάνεβαί ψηλότερα ὅσο μπορεί, στὸν οὐρανὸ ἂν εἶναι δυνατό, νὰ δημιουργήσῃ τὶς ἀγαπημένες του μορφές κι' ἀπὸ κεῖ ὕστερα νὰ τις κατεβάσῃ στὴ γῆ καὶ νὰ τις βάλῃ στὴ σκηνή. Κι' αὐτῆς ἀκόμα τῆς «Φαίας καὶ Νυμφαίας» τὰ πρόσωπα εἶναι γεμάτα ἀπὸ κάπια μάταιη προσπάθεια λυρισμοῦ καὶ τὸ ἔργο δλόκληρο εἶναι κλεισμένο μέσ' σ' ἓν ἀράχνη ποιητικὸ δίχτυ. Γιὰ πολλοὺς λόγους ὁ κ. Δαυαλέτης δὲ φαίνεται νὰ εἶναι φτιαγμένος γιὰ δραματικὸς ἴσως πιτύχαινε πολὺ περισσότερο γιὰ ποιητὴς. Μὰ πάλι κι' ἀπ' τὸ λυρισμὸ του, ὅσο μεγάλος κι' ἂν εἶναι κι' ὅσο κι' ἂν πλημμυρίζῃ μέσα του, δὲ μένει παρὰ μιὰ ἀτεχνή-ξυψωμένη πνοή ἀπὸ φανερῶμά του ποὺ σβύνεται καὶ χάνεται στὴν ἐχτέλεση. Ἔτσι τὸν ποιητὴ χάνεται μόνον ὁ ποιητὴς.

*

Ἀνάμεσα στὰ ἔργα τοῦ Σαίξπηρ εἰκεῖνο ποὺ περισσότερο ταιριάζει στὸ χαρακτῆρα τῆς καθαρῆς κωμωδίας εἶναι ὁ «Φάλσταφ» — οἱ κυράδες τοῦ «Οὐίνουρ» (The merry Wive of Windsor). Ἡ παράδοση ἀναφέρει ὅτι ὁ Σαίξπηρ ἔγραψε ἐπιτηδὲς τὸ ἔργο γιὰ νὰ φημιστοῦ τὴν Ἐλισάβετ ποὺ εἶχε ἦδη θαυμάσει τὸν ὑπέροχο κωμικὸ τύπο τοῦ «Φάλσταφ» στὸ ἱστορικὸ δράμα «Ἐρρίκος IV» κ' ἐπιθυμοῦσε νὰ τὸν δῆ κ' ἐρωτοχτυπημένο. Στὴν κωμωδία αὐτὴ βροσκοῦμε πιστότατα ὅλα τὰ ἦθη τῆς ἱποχῆς ἐκείνης καὶ τὴ ζωντανότατη ἀναπαράσταση τῆς Ἑγγλέζικης ζωῆς. Ὁ Φάλσταφ εἶναι ἡ ὑπεροχώτερη κωμικὴ μορφή ποὺ ἔπλασε ἡ φαντασία τοῦ Σαίξπηρ. Μὰ καλύτερα ἄς ἀντιγράψουμε τὸν ἀληθινὰ ὡραῖο καὶ πιστὸ χαρακτῆρισμὸ ποὺ τοῦ δίνει ὁ Ταινὸ στὴν ἱστορία του τῆς Ἀγγλικῆς φιλολογίας.

*

«Ἐνας χοντρομπαλᾶς ἐκεῖ βλαστημιόρης, ἀστεῖος, μπεκρῆς μὲ τὸ κορμὶ γιομάτο ἀπὸ χτηνώδικες ὀρμές καὶ μὲ τὸ πῖο σπιρτόζο πνέμα, πραγματικὸ βαρέλι κρασιοῦ μὲ τὴν ἀπέραντη κοιλια του, τὰ κοκκινιφμένα μάτια του, τὸ ξαναμμένο μούτρο του, τὸ σπυρτὸ περπάτημά του. Περνάει τὴ ζωὴ του ἀνάμεσα στὶς μποτίλιες τοῦ κρασιοῦ καὶ συχνὰ βροσκοῦται κοιμισμένος κάτω ἀπ' τὰ τραπέζια. Ξυπνάει μόνον γιὰ νὰ βλαστημήσῃ, νὰ γιομίσῃ τὸν κόσμο ψευτιές, νὰ κλέψῃ ἢ νὰ ψευτοπερηφανευτῆ. Ξέρει χίλιους τρόπους γιὰ νὰ τσιμπᾶει τῶν ἀλλωνῶν τὰ χρήματα. Καὶ τὸ χειρότερο ποὺ εἶναι γέρος, ἱππότης, αὐλικὸς καὶ καλαναθρεμμένος. Δὲ ὅς φρίνεται μ' ὄλ' αὐτὰ πῶς ὁ τύπος αὐτὸς πρέπει νὰ εἶναι ἀντιπαθητικὸς, σιχαμένος. Κε' ὅμως ἀδύνατο νὰ τὸν γνωρίσῃ κανεὶς καὶ νὰ μὴ τὸν ἀγαπήσῃ. Κατὰ βάθος δὲν εἶναι καθόλου κακὸς· ὄλη του ἡ ἐπιθυμία εἶναι νὰ παίξῃ μόνον καὶ νὰ γελάσῃ. Ὅταν βρίζεται μὲ κἄναν ἄλλο φωνάζει περισσότερο αὐτὸς ἀπαντώντας μὲ τὸ παραπάνω στὶς βρισιές. Ὑστερα ὅμως ἀπ' τὸν τσακωμὸ δὲν τῆχει τίποτα νὰ κάτῃ μαζί τους στὸ ἴδιο τραπέζι, νὰ τσουγκρίσῃ τὸ ποτήρι του μὲ τὸ δικό τους, καὶ νὰ πιῇ στὴν ὑγεία τους. Τὶς κακίες του τίς λέει φανερὰ καὶ κάθε μέρα, μὲ τὴν εὐχάριστη πνοὴ δὲ γίνεται νὰ μὴ τοῦ τίς συχωρῆσει κανεὶς. «Ἐ, καλὰ γέτοιος εἶμαι, τί θέτε νὰ κάνω τώρα; Τάχα πῶς πίνω; Μήπως τὸ κρασί δὲν εἶναι ὡραῖο πρᾶμα; Πῶς τὸ κόβω λάσπη ὅτα μυρίζουμε ξύλο;— Μήπως εἶν' εὐχάριστο νὰ τις τρώω, κανεὶς; Κάνω χρέη καὶ

χτυπᾶω λεπτὰ ἀπ' τοὺς βλάκες. Σάμπως εἶναι κακὸ νάχῃς τίς τσίπες σου γεμάτες; Περηφανεύομαι καὶ μὲ τὸ δικό μου. Μ' ἀρέσει νὰ μὲ λογαριάζουν». — ἀξίρετε ὅτι ὁ Ἀδάμ καὶ μέσ' στὴν τὴν ἀγνόητα, τὰ μουρτάρειψ; τί θέτετε λοιπὸν νὰ κάνῃ ὁ φτωχὸς Τζὼν Φάλσταφ στὸ διεφθαρμένο αὐτὸν αἰῶνα; Διάβολε, ἔχω περισσότερο κρέας ἀπ' τὸν ἄλλο κόσμο κι' ἀκόμα εἶμαι φοβερὰ ἀκράτητος». Ὁ Φάλσταφ εἶναι τόσο εὐκρινῶς ἀνθρῖκος ποὺ καταντᾶει πιά νὰ μὴν εἶναι. Σὲ κάποιον ὀρεινὸ σημεῖο τελειώνει ἡ συνείδηση. Ἡ φύση παίρνει τὴ θέση της κι' ὁ ἄνθρωπος τρέχει στὶς ὀρμές του, χωρὶς πιά νὰ σκέφτεται τὸ δικό ἢ τὸ ἄδικο, σὰ θηρίο ἄγριο τῶ δασῶν. Βλαστήμιες, βρισιές, ὄρκοι, κατάρες, διαμαρτυρίες κυλοῦνε ἀπ' τὸ στόμα του σὺν ἀπὸ βαρέλι ἀνοιχτό. Τὰ ψέμματα γεννιοῦνται μέσα του, ἀνθίζουσι, μεγαλώνουσι, γιγαντώνουσι, κουκουλώουσι τὸ ἓνα τὸ ἄλλο. Λέει ψευτιές περισσότερο γιατί εἶναι στὴ φύση του καὶ στὴ φαντασία του παρὰ γιατί εἶν' ἀνάγκη, ἢ σφερό. Δηγιέται καμιά φορὰ πῶς ἔτυχε νὰ πιεσθῇ μὲ δυὸ ἄλλους. Ὑστερῶτερα λησιμονώντας τί εἶπε, κάνει τοὺς δυὸ τέσσερες, ἀργότερα οἱ τέσσερες γίνονται ἑπτὰ, οἱ ἑπτὰ ὄχτῶ οἱ ὄχτῶ ἔπειτα δεκατέσσερες. Τὸν σταματᾶνε ἔδῳ γιατί ἂν τὸν ἔφηναν μπορούσε νὰ πῆ ἀξιόλογο, πῶς τάβαλλε μ' ὄλοκληρο στρατό. Σὺν πιεσθῆι στὶς ψευτιές του δὲ χάνει τὸ θάρρος του καὶ τὸ κέρι του μὰ πρῶτος πρῶτος γελάει γιὰ τοὺς φαρμακρονισμούς του. «Ἀδέρφια μου, παλληκαράδες μου, παιδιὰ μου, χρυσὸς μου καρδιές ἐμπρὸς ἄς εἶμασθε εὐθυμοί, ἄς παίξουμε καμιά φάρσα». Μιμῆται τόσο φυσικὰ τὸ ὄρος τοῦ Ἐρρίκου ποὺ μπορούσαν νὰ τὸν πάρουν γιὰ βασιλιά ἢ γιὰ ἠθοποιό. Αὐτὸς ὁ ἀγαθὸς χοντροάνθρωπος, ὁ κοιλαρᾶς, ὁ θρασύδειλος, ὁ κυνικός, ὁ φωνακλᾶς, ὁ μεθύστακας, ὁ ἀκόλαστος, ὁ ποιητὴς τοῦ καπηλίου εἶν' ἓνας ἀπ' τοὺς πῖο ἀγαπημένους τύπους τοῦ Σαίξπηρ. Γιατί τὰ ἦθη του εἶναι παρμένα ἀπ' τὴν καθαρὴ φύση καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Σαίξπηρ συγγενεῖ μὲ τὸ πνεῦμα του.

*

Ὁ Θίασος Παντοπούλου ἀνάλαβε νὰ παίξῃ τὸ ἔργο αὐτὸ κι' ὁ ἴδιος ὁ Παντόπουλος νὰ διαπλάσῃ τὸ ρόλο τοῦ Φάλσταφ. Περιττὸ νὰ ποῦμε ὅτι ἀπ' ὅλο τὸν ἄλλο θίασο δὲν περιμέναμε τίποτα, περιμέναμε ὅμως πολλὰ ἀπ' τὸν Παντόπουλο. Καὶ τὸ κορμὶ του, κι' ἡ φωνή του, κ' οἱ τρόποι του, ὅλα τὸν ἰδειχναν ἀξιώτατο γιὰ νὰ ζωντανέψῃ τὸν ἥρωα τοῦ Σαίξπηρ. Γελαστήκαμε! Ὁ κ. Παντόπουλος ἢ δὲ θέλησε ἢ δὲν μπόρεσε, ἀδιάφορο, ἐσμείωσε μιὰ κλασικὴ ἀποτυχία. Κ' εἶναι κρίμα πολὺ κρίμα γιατί ἀφοῦ δὲν μπόρεσε ὁ Παντόπουλος ποιὸς ἄλλος θὰ μπόρῃσι!

Ἀπ' τοὺς ἄλλους ἡ Κα Κύρου—Κερά Σβέλτα προσπαθῆσε κάτι νὰ φτιάξῃ καὶ κάπως τὸ κατάφερε.

*

Ὅσο γιὰ τὴ μοναδικὴ μετάφραση τοῦ κ. Ποριώτη φτάνει νὰ ποῦμε ὅτι ὁ Σαίξπηρ δλόκληρος, αὐτοῦσιος, μ' ὄλη του τὴ ζωὴ, τὴν τέχνη του, τὸ λεχτικὸ του, τὸ ξεχωριστό του, στραγιέχτηκε ἀπ' τὰ Ἑγγλέζικα στὰ Ρωμαίικα χωρὶς οὔτε σταγόνα τῆς Θείας του Τέχνης νὰ χυθῆ ὄξω. Τοῦ κ. Ποριώτη σφίγγουμε θερμὰ τὸ χέρι του. Τούλάχιστο ἂν τὸ Νεοελληνικὸ Θέατρο δὲν ἀποχτήσῃ πρωτό-

* Ἐρρίκος IV πρ. IV σκ. II.

τυπα ἔργα ἄς ἔχει ἄξιες μεταφράσεις. Εἶναι κ' αὐτὸ πολὺ!

*

Πολὺ ὁμορφο τὸ «Τζιτζικι» ποὺ ἔπαιξε ἡ κ. Μ. Κοτοπούλη. Ἀπὸ τὸ πρόγραμμα φαίνεται πῶς τὸ ἔργο εἶναι τῆς Γ. Σάνδ, πιθανότερο ὅμως εἶναι πῶς τραβήχτηκε ἀπὸ κάποιον δῆγημά της παρὰ πῶς φτιάχτηκε ἀπ' τὴν ἴδια γιὰ τὸ θέατρο. Ἐνα δλόκληρο παθητικὸ ρομάντζο ἀπλωμένο στὴ σκηνή, μ' ἀρκετὴ τέχνη καὶ μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον.

Ἡ κ. Κοτοπούλη ἔπαιξε λαμπρὰ. Καλοὶ εἶταν κι' οἱ ἄλλοι ἠθοποιοί, μελετημένοι καὶ προσεχτικοί.

Λ. ΣΙΓΑΝΟΣ

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ

(Γιὰ κανέναν καὶ γιὰ πολλοὺς ποιητάδες).

Ἡ τύχη σου ἀγάπησε καὶ σοῦπε: γράψε στίχους! Καὶ μπερδεψὲς τὴ γλῶσσα σου γιὰ νὰ φανῆς σοφός, Γιατί ἂν τὴν ἔγραφες ποζὰ τὴ σκέψη σου, μὰ τότες Ἀμέσως θὰ σὲ νοιώθαι πῶς εἶσανε κούτσος.

Γ. Σ. ΖΟΥΦΡΕΣ

ΜΙΑ ΝΙΚΗ

Ἐνα δίχτυ ἀπὸ φίδια φαρμακερὰ τριγύριζε δέκα χρόνια τὴ Δημοκρατία στὴ Γαλλία γιὰ νὰ τὴν πνίξῃ. Ἡ ἀπόβροχη Δρέυφους εἶτανε μιὰ ἐφκαιρία γι' ἄφτὸ τὸ πνίξιμο.

Ἐνα λοχαγὸ τὸν ἀρπαξαν, τὸν δίκασαν, τὸν στείλανε στὸ κάτεργο γιὰ προδότη. Εἶταν ἑβραῖος. Ὅταν βρεθῆκανε μερικοὶ νὰ φωνάζουν πῶς στείλανε στὸ κάτεργο ἓναν ἀθῶο, ἐκεῖνοι ποὺ τὸν δίκασαν ἔαφνιαστήκανε, θυμώσανε, τρίξανε τὰ δόντια καὶ λίγο λίγο κατρακυλήσανε σ' ὅλες τίς ἀτιμίες, σ' ὅλες τίς ψευτιές καὶ δὲ σταματήσαν οὔτε στὴς πλαστογραφίας τὸν κατήφορο γιὰ νὰ μὴ φανοῦν ὅτι γελάσθηκαν ἄφτοι οἱ τρανοὶ γαλονάδες ποὺ θέλουσι ἀκόμα καὶ μέσα σὲ μιὰ Δημοκρατία νάναι τάξη ξεχωριστὴ μὲ προνόμια, ἄφτοι ποὺ θαρροῦνε ἀκόμα ὅτι ἄμα ἀποφασίσουνε κάτι τι εἶναι σὺν τὸ «Ἀλλάθνητο» τοῦ Πάπα, ποὺ δὲ θέλουσι κανένα ἔλεγχον τῆς Πολιτείας στοῦ σπαθιοῦ καὶ τοῦ γαλονιοῦ τὰ καμώματα. Στείλανε ἓναν ἀθῶο στὸ κάτεργο; Καλοσταλμένος ἀφοῦ μάλιστα εἶτανε καὶ ἑβραῖος.

Προδότες ὅσοι τολμήσανε νὰ βγάλουνε φωνὴ γι' ἄφτὸνα. Ἀνοίξανε ὅλες τῆς μεσαιωνικῆς σκοτεινίας τίς βρύσες γιὰ νὰ ποτίσουνε τὸ λαὸ μὲ λόγια, νὰ τὸν ξεγελάσουνε, νὰ τὸν ναρκώσουνε, νὰ τὸν τυφλώσουνε.

Ὅταν οἱ πρῶτες φωνές γιὰ τὴν Ἀλήθεια ἀκουστήκανε, ξεπροβάλανε κι' ἀρχίσανε νὰ φωνάζουνε γιὰ τὸ στρατό, γιὰ τὸ γόητρό του, γιὰ τὴν τιμὴ του, ἄφτοι ποὺ λερῶσανε καὶ στρατὸ καὶ γόητρο καὶ τιμὴ.

Ἵπουργοί, στρατηγοί, συνταγματάρχηδες, ταγματάρχηδες βγάλανε φωνές ἄγριες καὶ σκορπίσανε σὺν μιὰ τρομοκρατία. Ἀλλοῖμονο σ' ὅποιον δὲν ἔλεγε πῶς ὁ Δρέυφους καλὰ δικάστηκε καὶ δικαία πῆγε στὸ κάτεργο. Βρήκανε τότε ἐφκαιρία ὅσοι θέλανε νὰ πνίξουνε τὴ Δημοκρατία καὶ βρήκανε πάτημα γιὰ νὰ ἐβραιοπόλεμο, ποὺ εἶναι κι' ἄφτος μιὰ φαρμακερὴ ἀράχνη ποὺ τυλίγει τὸ νοῦ μέσα σὲ τόσο πολιτισμὸ.

Τὴν ἀπόβροχη ποὺ βάσταξε τόσα χρόνια τὴν διαλάσανε οἱ ἐφημερίδες σ' ὄλον τὸν κόσμο ποὺ γύρισε τὰ μάτια του στὴ Γαλλία καὶ πρόσπεχε νὰ δῆ τί θ' ἀπογίνη.

Ὁ πόλεμος ἀναψε τρανός. Πόλεμος τοῦ νοῦ γιὰ τὴ Δικαιοσύνη καὶ τὴν Ἀλήθεια.